KOMISJA EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 19.9.2012 r.
SWD(2012) 266 final

DOKUMENT ROBOCZY SŁUŻB KOMISJI

STRESZCZENIE OCENY SKUTKÓW

Towarzyszący dokumentowi:

Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady

ustanawiającego Europejski Ochotniczy Korpus Pomocy Humanitarnej

{COM(2012) 514 final}
{SWD(2012) 265 final}

INFORMACJE OGÓLNE I KONTEKST INSTYTUCJONALNY

Traktat lizboński przewiduje utworzenie Europejskiego Ochotniczego Korpusu Pomocy Humanitarnej (art. 214 ust. 5), by umożliwić młodym Europejczykom wniesienie wkładu w akcje pomocy humanitarnej Unii. W listopadzie 2010 r. Komisja przyjęła komunikat w sprawie Ochotniczego Korpusu. Konkluzje Rady i pisemna deklaracja Parlamentu Europejskiego zostały przyjęte w 2011 r. Komisja zaproponowała alokację kwoty 210 mln EUR na Ochotniczy Korpus w ramach przyszłych wieloletnich ram finansowych na lata 2014–2020.

KONSULTACJE Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI

Zainteresowane strony, w tym główne organizacje zajmujące się pomocą humanitarną i organizacje wolontariackie oraz państwa członkowskie, pozostają stale zaangażowane w proces tworzenia Ochotniczego Korpusu od samego początku, tj. w pierwszej połowie 2010 r. Informacje i wiedza fachowa były również gromadzone w ramach zewnętrznych badań lub przeglądów, konferencji poświęconych tym zagadnieniom oraz konsultacji społecznych za pośrednictwem internetu.

Zainteresowane strony wielokrotnie podkreślały, że Ochotniczy Korpus powinien odpowiadać zapotrzebowaniu na personel i kierować się potrzebami w zakresie podejmowania działań, by zapewnić uzyskanie rzeczywistego efektu dla grup ludności, które są beneficjentami jego działań. Ochotniczy Korpus powinien mobilizować wolontariuszy do okazywania wartości będących podstawą europejskiego projektu podczas świadczenia pomocy humanitarnej, a korzystanie z wolontariuszy powinno stać w zgodzie z aktualną tendencją do zwiększania profesjonalizmu w tym sektorze. Niektóre zainteresowane strony zgłaszały sugestie, by dokonać rozróżnienia między mniej wykwalifikowanymi młodymi ludźmi, których nie powinno się wysyłać na akcje humanitarne w miejsca, gdzie bezpieczeństwo jest zagrożone, a doświadczonymi wolontariuszami. Ponadto podkreślono znaczenie, jakie ma zdolność lokalnych organizacji przyjmujących do zadbania o to, by wkład wolontariuszy miał trwały wpływ na lokalne społeczności.

Na podstawie wyników przeglądów i konsultacji oraz w celu przetestowania niektórych z możliwych cech przyszłego Ochotniczego Korpusu Komisja zainicjowała dwie rundy projektów pilotażowych, realizowanych w latach 2011–2013. Pierwsze doświadczenia i wnioski z tych projektów pilotażowych wykorzystano do opracowania niniejszej oceny skutków.

ZDEFINIOWANIE PROBLEMU I POMOCNICZOŚĆ

Według najnowszych danych w ciągu ostatnich dziesięciu lat widoczna jest ogólna tendencja wzrostowa, jeśli chodzi o liczbę aktywnych wolontariuszy w UE. Badania Eurobarometru (2010) pokazują, że solidarność i pomoc humanitarna to dla Europejczyków dziedziny, w których wolontariat odgrywa najważniejszą rolę oraz że 88% Europejczyków popiera utworzenie Ochotniczego Korpusu Pomocy Humanitarnej. 68% respondentów jest świadomych, że UE finansuje pomoc humanitarną, ale tylko 30% Europejczyków jest zdania, że są oni dobrze poinformowani. Poza tym mimo rosnącego zapotrzebowania na wolontariat w akcjach humanitarnych w państwach trzecich większość wolontariuszy działających poza

Europą jest nadal zaangażowana raczej w długoterminowe projekty współpracy na rzecz rozwoju niż w interwencje w zakresie pomocy humanitarnej.

Chociaż istnieje już wiele programów dla wolontariuszy, nadal występują istotne niedociągnięcia i braki, które utrudniają programom wolontariackim osiąganie pełnego potencjału we wspieraniu działań humanitarnych. Brak systematycznego i zorganizowanego podejścia UE do kwestii wolontariatu, znaczne różnice w poziomie rozwoju wolontariatu we wszystkich państwach członkowskich, a także ograniczona widoczność wolontariatu utrudniają pełne rozwinięcie się działalności wolontariackiej w UE oraz ograniczają możliwości uczestnictwa osób, które wykazują dobrą wolę lub gotowość do wniesienia konkretnego wkładu w operacje pomocy humanitarnej UE za pośrednictwem wolontariatu.

Zidentyfikowano następujące konkretne problemy: (i) brak zorganizowanego podejścia UE do kwestii wolontariatu, w tym znaczne różnice w poziomie rozwoju wolontariatu między państwami członkowskimi; (ii) słaba widoczność działań humanitarnych UE i solidarności z potrzebującymi, co powoduje ograniczoną świadomość tych kwestii wśród Europejczyków i utrudnia uczestnictwo osobom, które chcą wnieść konkretny wkład w realizację pomocy humanitarnej; (iii) brak spójnych mechanizmów szukania i selekcji wolontariuszy w poszczególnych państwach członkowskich, co utrudnia dostosowanie podaży wolontariuszy do popytu ze strony organizacji; (iv) brak dostatecznie wykwalifikowanych wolontariuszy w dziedzinie pomocy humanitarnej, co oznacza, że w pewnych okolicznościach mniej doświadczone organizacje wysyłające oddelegowują wolontariuszy, którzy nie posiadają umiejętności na minimalnym poziomie lub nie są dostatecznie zaznajomieni z zasadami pomocy humanitarnej; (v) braki w zdolności szybkiego reagowania w dziedzinie pomocy humanitarnej, spowodowane wzrostem liczby i skali kryzysów humanitarnych oraz zwiększeniem zapotrzebowania na pomoc humanitarną, co sprawia, że ogromnego znaczenia nabiera zwiększenie liczby wykwalifikowanych osób oddelegowanych do miejsc objętych kryzysem, w których lokalny i międzynarodowy potencjał pomocy jest często zdecydowanie za słaby; (vi) niska zdolność lokalnych organizacji przyjmujących do zadbania o to, by wkład wolontariuszy miał trwały wpływ na społeczności będące beneficjentami.

Bez inicjatywy na poziomie UE problemy wskazane powyżej pozostałyby nierozwiązane. Ponadto brak działań Unii byłby niezgodny z traktatem lizbońskim, który nakłada wymóg utworzenia Ochotniczego Korpusu.

CELE

Skuteczniejsze mobilizowanie istniejących w UE zdolności w zakresie wolontariatu może być użytecznym sposobem propagowania bardzo pozytywnego wizerunku UE w świecie. Może ono przyczynić się do zwiększenia zainteresowania ogólnoeuropejskimi projektami na rzecz działań w zakresie pomocy humanitarnej, w tym działaniami o charakterze humanitarnym w zakresie ochrony ludności, niekoniecznie tylko poprzez oddelegowywanie większej liczby wolontariuszy, lecz także poprzez ich lepsze przygotowanie. Może to zwiększyć korzyści płynące dla społeczności przyjmujących pomoc oraz dla samych wolontariuszy poprzez rozwijanie przez nich szczególnych umiejętności, które są istotne z punktu widzenia rynku pracy w dziedzinie pomocy humanitarnej, ale także poprzez nabywanie kompetencji na całe życie, takich jak osobista odporność, świadomość międzykulturowa i międzykulturowe zrozumienie.

W związku z tym celem Ochotniczego Korpusu jest zapewnienie korzyści organizacjom wysyłającym, społecznościom, którym one pomagają, wolontariuszom i dzięki temu również UE jako całości. Rozważania te znalazły odzwierciedlenie w następujących celach:

Cel ogólny

- Wyrażenie unijnych wartości humanitarnych oraz okazanie solidarności z potrzebującymi poprzez wspieranie skutecznego i widocznego Europejskiego Ochotniczego Korpusu Pomocy Humanitarnej jako wkładu UE do wzmocnienia ogólnych zdolności w dziedzinie reagowania na kryzysy humanitarne.

Cele szczegółowe

- Poprawa zdolności UE do niesienia pomocy humanitarnej.
- Poprawa umiejętności i kompetencji wolontariuszy i warunków ich pracy.
- Promowanie widoczności wartości, jakie przyświecają unijnej pomocy humanitarnej.
- Rozwijanie zdolności organizacji przyjmujących w państwach trzecich.
- Wzmocnienie spójności i zgodności pomiędzy poszczególnymi państwami członkowskimi w celu zwiększenia szans dla Europejczyków na udział w działaniach w zakresie pomocy humanitarnej.
- Udoskonalenie kryteriów wyszukiwania i selekcji wolontariuszy.

Cel operacyjny:

- Ustanowienie ram dla wspólnego wkładu Europejczyków w akcje pomocy humanitarnej Unii Europejskiej (traktat lizboński, art. 214 ust. 5).

WARIANTY POLITYKI

W przypadku braku Ochotniczego Korpusu (**braku nowych działań ze strony UE**) można oczekiwać, że z wolontariuszy nadal korzystałoby się głównie w ramach długoterminowej współpracy na rzecz rozwoju oraz że poszczególne krajowe systemy wolontariatu i organizacje pozarządowe nadal stosowałyby swoje własne metody wyszukiwania i selekcji.

Sytuacja ta prowadziłaby do marnowania się potencjału wolontariatu w dziedzinie pomocy humanitarnej, także ze względu na to, że organizacje pozarządowe i rządy krajowe nie dysponują dostatecznymi zdolnościami do opracowywania i oferowania odpowiednich szkoleń. Z tych powodów organizacje wysyłające nadal wysyłałyby wolontariuszy, którzy nie zawsze mają niezbędne umiejętności, nie gwarantując jakości pełnionej przez nich służby i faktycznych skutków działalności wolontariuszy dla społeczności lokalnych. Skutki dla organizacji przyjmujących i społeczności lokalnych byłyby również ograniczone i zależałyby ostatecznie od zasobów organizacji przyjmującej, które są często bardzo ograniczone.

Ponadto niepodejmowanie nowych działań na poziomie UE nie przyczyniłoby się do zwiększenia widoczności UE. W związku z powyższym, a także biorąc pod uwagę fakt, że traktat lizboński nakłada wymóg utworzenia Ochotniczego Korpusu Pomocy Humanitarnej (art. 214 ust. 5), wariant zakładający „brak nowych działań ze strony UE” nie jest dalej rozpatrywany.

Chodzi przede wszystkim o zorganizowanie korpusu w taki sposób, aby zapewnić najlepsze możliwe korzyści (skuteczność) przy zachowaniu oszczędnego podejścia. Określono cztery warianty polityki, wynikające z połączenia różnych „modułów" (całe spektrum działań, które można objąć wsparciem), przy czym liczba modułów rośnie wraz z kolejnym wariantem:

Wariant 1 obejmowałby (1) opracowanie norm dotyczących szukania i selekcji wolontariuszy, tak by zapewnić pozyskanie zainteresowania właściwych wolontariuszy i uczciwy ich wybór, a także posiadanie przez nich właściwych umiejętności oraz (2) opracowanie mechanizmu certyfikacji dla organizacji wysyłających, pozwalającego na obiektywne wykazanie, że certyfikowane organizacje przestrzegają norm UE.

W uzupełnieniu działań ujętych już w wariancie 1 **wariant 2** obejmowałby: (3) wspieranie szkoleń dla wolontariuszy w oparciu o doświadczenia organizacji świadczących pomoc humanitarną, doświadczenia i wnioski płynące z projektów pilotażowych i ze szkoleń organizowanych przez Komisję w ramach polityki w dziedzinie ochrony ludności; (4) utworzenie rejestru wykwalifikowanych wolontariuszy UE, którzy są dyspozycyjni i mogą zaangażować się w pomoc humanitarną, co byłoby platformą do szybkiego wyszukiwania odpowiednich kandydatów na wolontariuszy i umożliwiłoby łatwiejszy dostęp do wolontariatu dla osób z całej UE oraz (5) opracowanie norm oraz mechanizmu certyfikacji dotyczących kierowania wolontariatem w organizacjach przyjmujących, tak aby zagwarantować odpowiednie wykorzystywanie umiejętności wolontariuszy na rzecz społeczności lokalnych.

W **wariancie 3** do działań objętych wariantem 2 doszłyby następujące działania: (6) oddelegowywanie wolontariuszy UE do państw trzecich, w tym w ramach „praktyk" dla mniej doświadczonych wolontariuszy jako część ich szkolenia, jak również w ramach „regularnego" zaangażowania w projekty pomocy humanitarnej (ze szczególnym naciskiem na interwencje na rzecz zapobiegania lub gotowości i odbudowy); (7) rozwijanie zdolności organizacji przyjmujących w celu wsparcia wdrażania norm opracowanych w ramach modułu 5 i poprawy zdolności przyjmowania oraz (8) ustanowienie „unijnej sieci wolontariuszy w dziedzinie pomocy humanitarnej" poprzez interaktywną sieciową stronę internetową umożliwiającą wolontariuszom zaangażowanie się bez ich faktycznego oddelegowania w dane miejsce. Realizacja odbywałaby się za pośrednictwem jednej z istniejących agencji wykonawczych dysponującej odpowiednim doświadczeniem w zakresie programów działalności wolontariackiej przy odpowiednim nadzorze ze strony Komisji.

Wreszcie **wariant 4** obejmowałby wspieranie tej samej kombinacji działań, co w wariancie 3 (wszystkie 8 modułów), ale przy założeniu, że każdy element, w tym selekcja, szkolenie i oddelegowanie wolontariuszy, byłby zarządzany bezpośrednio przez Komisję Europejską. Takie podejście do oddelegowania wolontariuszy mogłoby być zorganizowane na wiele sposobów, w tym poprzez (i) przeznaczenie dodatkowych zasobów ludzkich w obrębie służb Komisji, (ii) skorzystanie z istniejącej agencji wykonawczej w celu realizacji (np. Agencja Wykonawcza ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego przy DG ds. Edukacji i Kultury), (iii) utworzenie nowej samodzielnej Agencji ds. Ochotniczego Korpusu UE. Biorąc pod uwagę przypuszczalne dodatkowe koszty administracyjne, jakie byłyby związane z ustanowieniem nowej agencji w obecnej sytuacji gospodarczej, i potencjalne powielenie istniejących organów, opcja ta nie będzie dalej brana pod uwagę w niniejszej ocenie skutków.

ANALIZA SKUTKÓW

W ocenie skutków analizowane są główne potencjalne skutki każdego wariantu (w tym ich wpływ na różne zainteresowane podmioty), zakres, w jakim każdy wariant przyczynia się do osiągnięcia celów szczegółowych, oraz szacunkowe koszty realizacji (ocena efektywności), przy założeniu przyjęcia ram prawnych dla pełnego wdrożenia począwszy od 2014 r. Szacunkowe koszty realizacji obejmują również koszty zarządzania, przy czym zakłada się, że wyniosą one około 10% całkowitego budżetu, jeżeli działania będą zarządzane przez Komisję, bądź też około 8%, jeżeli zarządzanie zostanie powierzone jednej z istniejących agencji wykonawczych.

Wariant 1

Wariant 1 stworzyłby warunki dla większej przejrzystości i spójności procesu rekrutacji i szkolenia wolontariuszy w poszczególnych państwach członkowskich oraz mógłby zachęcić organizacje wysyłające do uzgadniania stosowanych przez nie sposobów postępowania. Skutki i efekty synergii zależą jednak od tego, w jakim stopniu organizacje przejmą normy i mechanizmy certyfikacji. Jeśli chodzi o wolontariuszy, wariant 1 umożliwiałby im przede wszystkim podawanie w ich życiorysach faktu, że zostali wybrani/zaangażowani przez certyfikowaną organizację, i pozwalałby im na pozyskiwanie szerokiej wiedzy na temat tego, czego mogą się spodziewać w ramach wolontariatu w różnych organizacjach.

Wpływ na promowanie widoczności UE w państwach trzecich byłby bardzo ograniczony z uwagi na fakt, że w wariancie tym nie są przewidziane żadne oddelegowania. Z tego samego powodu wystąpiłby tylko potencjalny pośredni wpływ na lokalne społeczności i organizacje przyjmujące.

Podsumowując, wariant 1 miałby ograniczony wpływ na realizację celów, przy czym wyniki zależałyby od tego, w jakim stopniu organizacje wolontariackie przejmują normy i są gotowe zastosować mechanizmy certyfikacji.

Koszty realizacji wariantu 1 wyniosłyby w latach 2014–2020 około 3,5 mln EUR.

Wariant 2

Tak jak w przypadku wariantu 1 wariant 2 oznaczałby zapewnienie warunków dla ewentualnej poprawy systemu rekrutacji wolontariuszy. Ponadto organizacje wysyłające uzyskałyby dostęp do wolontariuszy, którzy przeszli kompleksowy program szkoleń, co z kolei poprawiłoby skuteczność oddelegowywania wolontariuszy, zmniejszyłoby ryzyko nieodpowiedniego przypisania do zadań wolontariuszy i ułatwiłoby nadzór nad wolontariuszami i ich instruowanie na miejscu. Utworzenie rejestru przeszkolonych wolontariuszy pomogłoby również organizacjom prowadzącym nabór pracowników w wyszukiwaniu odpowiednich kandydatów.

Wariant ten przyczynia się bezpośrednio do poprawy kwalifikacji wolontariuszy poprzez odpowiednie szkolenia i zwiększa ich szanse na oddelegowanie. Szkolenia i rejestr przyczyniłyby się ponadto do szybszego zaangażowania w wolontariat, zaś normy dla organizacji przyjmujących umożliwiłyby wolontariuszom zoptymalizowanie ich wkładu pracy podczas oddelegowania i zwiększenie ich satysfakcji z pracy. Wariant 2 miałby również wpływ na lokalne społeczności, organizacje przyjmujące i widoczność UE w państwach trzecich, pod warunkiem że oddelegowywani byliby przeszkoleni wolontariusze.

Podsumowując, wariant 2 poprawiłby kwalifikacje wolontariuszy i stworzyłby warunki dla skuteczniejszych oddelegowań oraz zwiększenia wkładu wolontariuszy w sektorze pomocy humanitarnej. Nie ma jednak żadnej gwarancji, że umiejętności nabyte przez wolontariuszy faktycznie przysłużyłyby się społecznościom lokalnym ani że propagowana byłaby solidarność UE w państwach trzecich.

Koszty realizacji wariantu 2 wyniosłyby w latach 2014–2020 53 mln EUR.

Wariant 3

Wariant 3 zostałby poszerzony w stosunku do poprzedniego wariantu o wsparcie procesu oddelegowywania wolontariuszy do interwencji w ramach pomocy humanitarnej, rozwijanie zdolności organizacji przyjmujących oraz ustanowienie „unijnej sieci wolontariuszy w dziedzinie pomocy humanitarnej".

Proponowane podejście, zgodnie z którym istniejąca agencja wykonawcza proponowałaby organizacjom humanitarnym odpowiednie opcje oddelegowywania wolontariuszy, zapewniałoby powiązanie Ochotniczego Korpusu z głównymi zainteresowanymi stronami w tym sektorze. Kompetencje w zakresie nadzorowania procesu oddelegowania wolontariuszy pozostałyby po stronie Komisji, która miałaby w tym celu do dyspozycji szereg środków. Po pierwsze, do oddelegowania kwalifikowaliby się jedynie ci wolontariusze, którzy przeszli kursy szkoleniowe UE i zostali wpisani do rejestru korpusu. To dawałoby pewność, że oddelegowani wolontariusze są odpowiednio przygotowani, by wnieść swój cenny wkład. Po drugie, Komisja nadal sprawowałaby kontrolę poprzez nadzór nad agencją, co gwarantowałoby doskonałe wyniki i dużą widoczność UE w trakcie oddelegowań. Po trzecie, organizacje przyjmujące wolontariuszy byłby zobowiązane do spełniania norm UE przewidzianych w module 5.

Powiązania między różnymi modułami i warunki dotyczące oddelegowania nadadzą operacjom Ochotniczego Korpusu wyraźną tożsamość unijną.

Wariant ten przyczyniłby się do zdobywania przez wolontariuszy konkretnych doświadczeń zawodowych w tym sektorze i do dalszego podnoszenia ich kwalifikacji w ramach oddelegowania, przez co stawaliby się oni bardziej atrakcyjni dla kolejnych akcji w terenie i zwiększali swoje szanse na rynku pracy w przyszłości, a jednocześnie zwiększałaby się przez to zdolność szybkiego reagowania w dziedzinie pomocy humanitarnej. Mogłoby to również stanowić zachętę dla obywateli UE, którzy chcą wyrazić swoją solidarność, do zaangażowania się w wolontariat i wniesienia swojego konkretnego wkładu w pomoc humanitarną (w tym dla tych, którzy w przeciwnym razie mieliby mniej szans, aby to urzeczywistnić). Unijna sieć wolontariuszy w dziedzinie pomocy humanitarnej dawałaby ponadto możliwość nawiązywania kontaktów osobom, które chcą rozpocząć karierę zawodową w dziedzinie pomocy humanitarnej. Ponadto wariant ten przyniósłby korzyści kulturowe, gdyż wolontariusze mieliby okazję poznać inne kultury i styl życia.

Bezpośrednia obecność i wsparcie Ochotniczego Korpusu w społecznościach lokalnych jest kluczowym i bezpośrednim sposobem okazywania solidarności UE i zwiększania widoczności UE, w szczególności w połączeniu z odpowiednimi szkoleniami, które zapewniają znaczący i pozytywny wkład wolontariuszy.

Wariant 3 nie tylko wzmocniłby sektor wolontariacki i wsparcie udzielane wolontariuszom w Europie, lecz także zawierałby wszystkie elementy konieczne do zadbania o to, by

wolontariusze wnosili rzeczywisty wkład w interwencje w ramach pomocy humanitarnej w państwach trzecich i przyczyniali się w ten sposób do ogólnej skuteczności i jakości pomocy humanitarnej.

Koszty realizacji wariantu 3 wyniosłyby w latach 2014–2020 210 mln EUR.

Wariant 4

Fakt, że każdy z elementów tego wariantu byłby zarządzany bezpośrednio przez Komisję, miałby następujące implikacje. Oznaczałoby to ten sam poziom kontroli ze strony Komisji nad szkoleniem wolontariuszy i utworzeniem rejestru, jak w wariancie 3. Jeśli chodzi o oddelegowywanie, Komisja lub agencja kontrolowałaby ostateczną selekcję i oddelegowanie wolontariuszy, którzy uczestniczyliby następnie w projektach pomocy humanitarnej w terenie. Wpływ, jaki Komisja może mieć na widoczność UE i „marketing" Ochotniczego Korpusu, byłby taki sam, jak w przypadku wariantu 3.

Wariant 4 pociągnąłby za sobą zmianę zarządzania wsparciem finansowym dla wolontariuszy w Ochotniczym Korpusie, gdyż finansowanie osób pracujących w pomocy humanitarnej nie odbywałoby się już, jak ma to miejsce teraz, za pośrednictwem organizacji partnerskich UE w zakresie pomocy humanitarnej. Zmiana ta oznaczałaby dodatkowe koszty administracyjne dla Komisji w zakresie zasobów ludzkich. Należy założyć, że służby Komisji nie dysponują takim samym potencjałem mobilizacji i takim samym zasięgiem, by móc oddelegowywać wolontariuszy do akcji w terenie, a partnerskie organizacje humanitarne nie są raczej skłonne do przejmowania na siebie większej odpowiedzialności, co może w efekcie pogarszać skuteczność oddelegowywania i stanowić mniejszą zachętę do podnoszenia jakości wolontariatu w dziedzinie pomocy humanitarnej. Aby to zrekompensować, wskazane byłoby stworzenie silnej wewnętrznej struktury administracyjnej i wprowadzenie praktycznych uregulowań dotyczących codziennej współpracy, by w ten sposób zapewnić odpowiednie włączenie Ochotniczego Korpusu w proces świadczenia pomocy humanitarnej UE. Wydaje się prawdopodobne, że zakres działalności Ochotniczego Korpusu wzrastałby w przypadku wariantu 4 nieco wolniej.

Jednocześnie z uwagi na ograniczoną „zdolność absorpcyjną" należy wyjść z założenia, że przy tym sposobie zarządzania byłoby prawdopodobnie trudno zapewnić rosnącą liczbę możliwości oddelegowania. Mniejsza liczba oddelegowań prowadziłaby z kolei do tego, że korzyści dla społeczności przyjmujących byłyby bardziej ograniczone, a ogólne zdolności w całym sektorze w mniejszym stopniu rozwijane. Ponadto bezpośrednie i scentralizowane zarządzanie mogłoby przyczynić się do ograniczenia dostępności wolontariatu i zmniejszenia udziału obywateli UE.

Jeżeli koszty realizacji wariantu 4 zostaną utrzymane w granicach budżetu dostępnego w wieloletnich ramach finansowych na lata 2014–2020 (210 mln EUR), oddelegowanych byłoby o 60% mniej wolontariuszy.

PORÓWNANIE WARIANTÓW

Przy porównywaniu omawianych czterech wariantów polityki, należy pamiętać o tym, że ambitne założenia lub zakres tych czterech wariantów układają się w porządku rosnącym, tzn. od minimalistycznego wariantu 1 do najszerszego wariantu 4 obejmującego zarządzanie bezpośrednie. Warianty porównywane są na podstawie oceny, na ile bardziej kolejny szerszy

wariant przyczynia się do realizacji celów szczegółowych. Ocenę tę można następnie porównać z wyższymi kosztami tych rozbudowanych wariantów. Zróżnicowany zakres różnych wariantów wiąże się również z różnymi rodzajami ryzyka podczas faktycznej realizacji.

Poniższa tabela podsumowuje porównanie wariantów. Do oceny pozytywnych skutków zastosowano następujący system ocen: + (niskie), + + (średnie) oraz + + + (wysokie). Należy zauważyć, że niektóre wyniki zostały ujęte w nawiasy (), co wskazuje na to, że ocena jest w tym przypadku obarczona większą niepewnością (wynikającą również ze zidentyfikowanego ryzyka). W tabeli wykazano również całkowite koszty realizacji poszczególnych czterech wariantów polityki w celu umożliwienia przybliżonej oceny efektywności kosztowej.

	Scenariusz bazowy	**Wariant 1**	**Wariant 2**	**Wariant 3**	**Wariant 4**
Cele szczegółowe					
Poprawa zdolności UE do niesienia pomocy humanitarnej	(+)	(+)	++	+++	++
Poprawa umiejętności i kompetencji wolontariuszy i warunków ich pracy	(+)	(+)	++	+++	++
Promowanie widoczności wartości, jakie przyświecają unijnej pomocy humanitarnej	(+)	(+)	+	+++	+++
Rozwijanie zdolności organizacji przyjmujących w państwach trzecich	-	-	+	+++	+++
Wzmocnienie spójności pomiędzy poszczególnymi państwami członkowskimi w celu zwiększenia szans dla Europejczyków na udział w działaniach w zakresie pomocy humanitarnej	-	(+)	(++)	++	(+)
Udoskonalenie kryteriów wyszukiwania i selekcji wolontariuszy	+	++	++	+++	+++
Koszty realizacji na lata 2014–2020		**3 mln EUR**	**52 mln EUR**	**210 mln EUR**	**212 mln EUR**
Liczba oddelegowanych wolontariuszy	**-**	**-**	**-**	**9 604**	**7 045**

Podsumowując, wariant 1 miałby ograniczony wpływ na realizację celów, przy czym wyniki zależałyby od tego, w jakim stopniu organizacje wolontariackie przejmują normy i są gotowe zastosować mechanizmy certyfikacji. Wariant 2 pozwoliłby podnieść kwalifikacje wolontariuszy i stworzyłby warunki dla skuteczniejszych oddelegowań oraz zwiększenia wkładu wolontariuszy w sektorze pomocy humanitarnej. Nie ma jednak żadnej gwarancji, że umiejętności nabyte przez wolontariuszy przysłużyłyby się rzeczywiście społecznościom lokalnym. Wariant 3 nie tylko wzmocniłby sektor wolontariacki i wsparcie udzielane wolontariuszom w Europie, lecz także zawierałby wszystkie elementy konieczne do zadbania o to, by wolontariusze wnosili rzeczywisty wkład do interwencji w ramach pomocy humanitarnej w państwach trzecich i przyczyniali się w ten sposób do ogólnej skuteczności i jakości pomocy humanitarnej. Wariant 4 oznaczałby znacznie wyższe koszty i ograniczoną

liczbę możliwości oddelegowania ze względu na ograniczenia związane z zarządzaniem, a także zaprzepaszczenie szans, jakie dawałaby realizacja oparta na modelu partnerstwa.

Z powyższych powodów **preferowanym wariantem jest wariant 3.**

UZGODNIENIA DOTYCZĄCE MONITOROWANIA I OCENY

Monitorowanie

Postępy programu w realizacji celów będzie śledzić stały system monitorowania. Będzie on oparty na szeregu wskaźników, systematycznie opracowywanych i mierzonych przez organ wykonawczy. System monitorowania umożliwi śledzenie poziomu osiągnięcia celów operacyjnych programu, dostarczy wskazówek co do realizacji jego celów szczegółowych oraz wskazówek, jak dostosować realizację programu w oparciu o zgromadzone doświadczenia.

Ocena

Śródokresowa ocena programu zostanie przeprowadzona w terminie trzech lat od faktycznego rozpoczęcia działań. Na zakończenie programu przewidziana jest ocena końcowa. Jeżeli konieczne okaże się dostosowanie lub przekształcenie jakiejś części programu, w każdej chwili w trakcie realizacji programu można sporządzić dodatkowe analizy oceniające konkretne aspekty programu.